

SCRISORI IONEL POP CĂTRE ALEXANDRU ȘERBAN

Mircea POPA*

LETTERS FROM IONEL POP TO ALEXANDRU ȘERBAN

Abstract

Outstanding personality of our political and cultural life of the interwar period, Ionel Pop (1889-1985) emerged as an avid hunter, editor of fishing-hunting-dog world "Carpathians" (1932-1947) and known writer on topics of life animal habitat and wildlife in the Carpathians. Courtesy of Mrs. Corina Serban, Alexandru Serban's wife, I came into possession of this epistolary exchange of 23 letters, which will be important for those interested in the history of hunters and hunting in Romania

Keywords: Letters, Ionel Pop, Alexandru Șerban, hunt, carpathians.

Personalitate marcantă a vieții noastre politice și culturale din perioada interbelică, Ionel Pop (1889-1985) s-a afirmat ca un pasionat vânător, redactor al revistei de vânătoare-pescuit-chinologie „Carpații”(1932-1947) și cunoscut scriitor cu subiecte din viața animalelor și a faunei din habitatul Carpaților. Urmând Dreptul la universitățile din Budapesta, Berlin și Munchen, a fost secretar al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia și membru de frunte al Partidului Național Țărănesc, având funcții și atribuții importante pe linie politică.

În anii interbelici l-a cunoscut pe profesorul de la Academia de Agricultură din Cluj, Mihail Șerban, tatăl profesorului Alexandru, care, în 1919, a fost secretarul lui Al.Vaida Voievod la Conferința de Pace de la Paris. Acolo el a cunoscut-o pe Marioara, fiica lui Iosif Blaga, profesor la Brașov și unchi al lui Lucian Blaga, cu care s-a căsătorit. Fiul său, Alexandru Șerban a fost și el profesor la Agronomia clujeană și pasionat vânător, astfel că în peregrinările sale prin munți l-a cunoscut de aproape pe Ionel Pop, cu care a rămas în relații epistolare și de amicitie, purtând cu acesta o corespondență susținută.

Prin bunăvoința doamnei Corina Șerban, soția lui Alexandru, decedat între timp, am intrat în posesia acestui schimb epistolar de 23 de scrisori, importante pentru cei care se vor interesa de istoria vânătorii și vânatului din România, dar și pentru cunoașterea mai de aproape a vieții și activității scriitoricești a lui Ionel Pop din lista de scrieri ale sale pe care le oferă Asociației de vânători clujene unele nici un sunt amintite în *Dicționarul scriitorilor români și Dicționarul general al literaturii române*). Scrise cu talent și cu dezvăluiri senzaționale dintre cele mai palpante, vehiculând totodată o mulțime de date inedite și greu de obținut pentru cei care n-au contact direct cu domeniul, cărțile lui Ionel Pop s-au bucurat de mare succes la publicul din România, dar și din străinătate, unele considerații

* Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba-Iulia, redactiaorasul@yahoo.com.

ale sale despre vânătoare fiind publicate și de o prestigioasă revistă din Franța, după cum ne informează chiar el într-una din scrisorile de față. Epistolarul de față este apoi edificator și pentru poziția sa față de regulamentele de vânătoare din socialism, ironizând legile care favorizează vânatul pentru carne și nu cel care promovează turismul și pentru plăcerea de a cunoaște viața păsărilor și animalelor din munții și pădurile noastre. Nu e lipsit de interes nici preocupare așa statornică de a înzestra Filiala de vânătoare și pescuit de la Cluj cu trofee sale cele mai însemnate, iar biblioteca acesteia cu cărțile sale scrise de-a lungul timpului.

În special stăruie cu deosebire asupra coarenelor de cerb de la Praid, pentru care a obținut cea mai înaltă distincție la această categorie, trofeu pe care dorește să-l încredințeze deasemenea unui viitor muzeu al vânatului și vânătorii din România.

Publicăm epistolarul de față după originalul scrisorilor către Alexandru Șerban, păstrând ortografierea lui â cu î , și alte particularități ortografice. Scrisorile ce ne-au fost încredințate de doamna Corina Șerban sunt scrise cu cerneală neagră și cu o peniță de stilou destul de îngroșată, fapt care îngreunează pagina de pagină restabilirea corectă ale unor cuvinte, mai ales că autorul lor posedă un scris neîngrijit, cu multe încălecări și lipsă de atenție în reproducerea unor litere, mâncate sau suspendate pe jumătate. Acest fapt ne-a îngreunat simțitor reproducerea exactă a unor numiri de onomastică sau toponimie, care au ajuns, paoate, ușor deformat în reproducerea noastră, numai confruntarea lor cu totalitatea scrierilor cinegetice ale lui Ionel Pop ne-ar putea ajuta să refacem exact traseul unor drumeții sau întâlniri de vânătoare din acei ani. Dincolo de aceste dificultăți, epistolarul de față întregește în chip fericit volumul intitulat *Pagini de corespondență*, apărut în 2011 la editura Ardealul din Tg.Mureș, volum care conține corespondența sa cu Viorica Lascu (îngrijitor Ion Buzași) și Monica Lazăr (îngrijitor Mircea Popa) din anii 1976-1982.

4.X.1966

I

Iubite domnule Șerban,

Aseară am primit scrisoarea dtale și mă grănbesc să-ți mulțumesc călduros pentru oboseala pe care ți-ai luat-o să te ocupi atât de amănunțit de părăsitele mele trofee de vânătoare. Nu mai puțin pentru bunăvoința pe care o ai de a le adăposti, pînă ce vor ajunge într-un liman de sfîrșit. Am citit cu atenție măsurătorile, am citit aprecierile dtale, am rămas uneori îndelung cu ochii asupra cîte unui desen – la fiecare mi-a înfățișat – la unele mai clar, la altele mai șters – imagini cu locuri, amintire de aventură vînătorească.

Pentru lămurire: Trofeul nr. 5 a fost dobândit în Joseni. Cel nr. 8 în Sovata, în 1938. Cel, într-adevăr, „slab”, de sub nr. 3 e o rușine a mea. Veneam pe creasta dintre Săcuieu (?) și Creanga Mare, spre casa din vârful Măcinului (de pe șoseaua Praid-Gheorgheni). Aduceam trofeul nr. 2. Deodată a izbucnit din pădurea bătrînă a Săcuieului un cerb și poate speriat de ceva a luat-o în goană mare pe tăietura Crengii Mari în jos. Surprins, nici nu știu cum am făcut, a pornit glonțul, s-a răsturnat bietul cerb coldan. Și azi mi-e rușine de această întâmplare.

Nu știu dacă între trofee de acolo se mai află unul, pe a cărui tăblie e desenat un soare 0 cu vopsea albă. Un trofeu slab și acela, incai cu o poveste delicioasă. (Nu-l recunosc între desenele trimise).

Dacă nu vă stingheresc și nu ocupă loc trebutor pentru alte lucruri mai folositoare, te rog să rabzi în pod aceste trofee pînă voi lua vreo hotărîre unde să eșueze definitiv.

Fiind dta vânător de cerbi, acum cu un triecut cu experiență, și cu rezultate bune -, cred că nu ești prea amărât că te-ai întors în toamna aceasta fărpa să aduci acasă trofeu. La urma urmei, focul de armă e sfârșitul brutal al unei întregi serii de plăceri și încântări pe care le ai în munte, toamna, când bucină cerbii!

Poate că Diana te va răsplăti cu ceva deosebit de bun la vînătoria de capre negre (pe care aș vrea să ți-o asiguri în Făgăraș!). Deci îți spun un „Waidmanns heil”!

Încă o dată îți mulțumesc și te salut cu toată prietenia, așteptînd să te văd la București cînd vei veni proxima dată.

Ald-tale, Ionel Pop

II

29. XII.1971

Iubite Domnule Șerban,

Îți mulțumesc pentru scrisoarea dtale, care mi-a făcut mare plăcere. Și fiindcă ți-ai adus aminte de bătrînul fost vînător și prieten al tatălui dtale, și pentru bunele urări, dar și pentru prea interesantele relatări vînătorești.

Te felicit că ai posibilitatea (și pasiunea) de a te împărtăși din seninele plăceri ale vînătoarei și doresc să o poți face pînă la adîncile dtale bătrînețe. Da, calitatea trofeelor azi are însemnătatea sa. Dar mi se pare că aceasta se referă mai mult la teren decît la vînător. „Trofeul” care e de preț pentru vînător e coborîrea lui în natura, aventura vînătorească, cea ce cu nesfârșite și adeseori uimitoare fețe. Mă bucur să văd că dta vezi vînătoarea și plăcerile ei prin aceleași prisme fermecate care au făcut va vînătoarea să-mi fie una dintre marile plăceri de viață – precumpănind față de sfîrșitul brutal partea ei spirituală. Tocmai de aceea pe mine mă revoltă chiar concepția de azi a vînătoarei de la noi, unde vînătorul e degradat la rolul de casap, scopul e dobîndirea de coarne, unde nu „vînează”, ci se „recoltează” (chiar cerbul, ursul, vulpea neagră, cocoșul!).

Cele ce îmi comunică referitor la „anul dtale vînătorec” sînt aventuri pline de atmosferă, care cred că te-au mulțumim, chiar dacă cerbul n-a fost pretendent la medalia de aur, chiar dacă un glonț la Sîmbăta a mers alături, iar altul a dobîndit coarne de capră sau de țap. (Să nu disprețuiești aceste coarne de capră. În colecția vînătorului e interesant să fie și o pereche cu crengile necoborîte spre spate – dacă nu de alta, doar pentru comparație). Să nu uiți că la expoziția de vînătoare din Viena, 1911, trofeul cel mai bun a fost de la o capră din Retezat.

Mă mir că la 28 septembrie era deja sfârșit mugetul cerbilor. Eu îmi plasam vînătoarea totdeauna între 23 sept. și 5 oct. Iar, de obicei, alergatul caprelor negre mai durează pînă pe la sfîrșitul lui noiembrie.

De acum, izvoarele vînătorii la bieții iepuri, la vulpi, la porcani. Te-aș sfătui (dacă e nevoie de un sfat) să faci vînătoare de vulpi în epoca împerecherilor, hoinărind cu sania, apropiind și trăgînd un glonț, de obicei la distanțe frumoase. E o vînătoare foarte plăcută, pe care o făceam la Cojocna, unde conformația vale-deal a terenului favoriza posibilitatea apropierii de cîte un alai de nuntă.

Ceva referitor la cerbii din Florești-Lona.

După părerea mea, sînt din aceiași spiță cu cei colonizați în Dobrin. Distanța între Dobrin și pădurile din Florești-Lona e relativ mică, cu mult mai mică decît să fie posibilă o creare de rase diferite (Cerbii de la Dobrin coborau pînă pe la pădurile Băișoarei, Săcelului, pînă înspre orașelul Iara). În Dobrin cerbii au fost colonizați prin 1895-1900 de proprietarul de atunci a acelor munți, contele Luliu Andrásy (fost ministru de interne și mare dușman al românilor, șovinist). Prin 1914 era un efectiv frumos. Pe acel conte începutul războiului l-a prins tocmai în cartelul lui de vînătoare din Dobrin (lîngă apa Ierii, castel care, în ruină l-am apucat și eu). Cerbii din Dobrin erau de calitate mijlocie, deși se întîmpla să se găsească și cîte unul într-adevăr bun. În timpul revoluției din 1918/19, braconierii (veniți chiar de pe la Albac!) au decimat efectivul, iar lupii au terminat. După 1918, terenul a fost arendat de Diamandi, pe atunci ministrul nostru de Paris. N-a pus nici o pază –, astfel că datorită braconierilor și lupilor, prin 1924/25 nu mai erau cerbi acolo. Mi se pare că ultimul a fost cel al cărui trofeu l-a găsit fostul meu paznic Petre Corcheș (cerb mîncat de lupi). L-am evaluat la vre-o 200 puncte Wadler și l-am pus pe frontispiciul casei mele de vînătoare din Oașa. Acolo e și azi.

Știu că de la Gilău-Lona mai erau urme de cerbi prin 1926/27. Poate și ceva mai târziu. În această privință îți poate da informații precise dl Hodiș, fost doctor al penitenciarului

Cluj, vechi vînător, nu mai trăiește și care a avut mulți ani arenda celor terene, și – cît știu – a chiar împușcat acolo cerb (ciută?). Apoi poți încerca informații de la dl Vikol Kálmán (poate fiul vînătorului de odinioară). Acest Vikol a fost director la Koropvari Parimek, și el vînător. Poate mai trăiește.

Astă vară, cînd am fost la Cluj, am stat aproape tot timpul acasă. Picioarele mele mă opresc să fac vizite, chiar și cele dorite de mine.

Trofeele mele oare mai sînt la dta? Fă cu ele ce voiești. Poate o dată vor fi interesante în vre-un muzeu, ca dovezi a calității de la Sovatã-Joseni, de pe vremuri.

După obișnuitele lăudăroșii pe care le aud și în ce privește pavilionul românesc de la expoziția din Budapesta, relatările comunicate de dta mi se par cele potrivite realității. Se trimit la asemenea expoziții organizatori care nici idee n-au ce și cum să facă.

Închei această scrisoare, a cărui citire va însemna un chin pentru dta din cauza mizarabilei mele caligrafii, necăjindu-te să primești dta și să împărtășești întregii dtale familii cele mai bune urări de Anul nou.

Și rămîn al dtale, cu caldă prietenie, Ionel Pop

P.S.: Nu te mira de plicul neobișnuit. În tot Bucureștii nu se află plicuri de scrisori, normale, decît numai de aceste. Organizare!

III

3.III.1973

Mult stimat și iubite Domnule Șerban,

Mă grăbesc să-ți răspund, pe scurt, la scrisoarea dtale, care m-a interesat mult. În primul rînd, te felicit, pe dta și mica dtale familie, că aveți căminul vostru propriu, și vă rog să-l stăpîniți netulburați, fericiți !.

În ce privește trecerea acelor biete trofee filialei, aș vrea să-mi dai două lămuriri:

1) Cui, exact, am să-i adresez scrisoarea de donație?

2) Ce și cîte trofee sînt acolo?

Regret că am adus aici două trofee, bune. Unul l-am donat aici, mai am unul. Cu o ocazie aș vrea să ajungă și acesta înapoi la Cluj. Dacă știi vreo ocazie, ajută-mă.

Rămîn al dtale, cu multă prietenie, Ionel Pop

IV

17.III.1973

Iubite Domnule Inginer,

Primind scrisoarea dv., pentru care vă mulțumesc, am făcut alăturata ofertă către „Asociație”. Vă rog să o prezentați și apoi, dacă vor accepta darul, să le predați trofee.

Vă sînt prea dator cu recunoștință, că ați păstrat aceste biete rămășițe ale vînătoarei mele.

Aș vrea să știu dacă „Asociația” are și o bibliotecă. În caz că are, i-aș trimite cîte un exemplar din cărțile mele (care le mai am).

Îmi scrie Colta din Torino, de la expoziția de vînătoare de acolo, două recente trofee românești au întrecut punctajul celui a ing. Stănescu. Nu cumva unul e al dv?

Rămîn al dtale, cu multă prietenie și afecțiune, Ionel Pop

V

6.II.1973

Iubite Domnule Șerban,

Am citit cu multă plăcere scrisoarea dtale și mă grăbesc să te felicit și pentru minunatul trofeu de cerb dobîndit toamna trecută și mai ales pentru casa nouă proprie. Alte trofee mi-ai aduci din excursiile dtale vînătorești împreună cu ceea ce e mai de preț - amintiri frumoase. Iar noua casă să o stăpîniți lung și de ani, în sănătate și mulțumire, uitînd de scîrba pe care ați avut-o, stîrnită de oameni răi, desigur. Pentru o familie e un sentiment de liniște, de

siguranță, dacă are deasupra capului acoperișul casei proprii. E un fel de ancoră în mijlocul vicisitudinilor vieții. Încă o dată felicitări și urări de bine!

Și iarăși, și a treia felicitare: la cei 50 de ani să se adaugă încă foarte mulți, toți buni, un belșug și fericire!

Nu înțeleg ce-mi scrii despre casa părintească. A fost naționalizată? Acum? Doar parcă acreste deposedări au încetat de mult și știam că la vremea sa n-a fost naționalizată.

În ce privește soarta acelor trofee modeste pe care ai bunătatea să le îngrijești, eu sînt de acord să le dăruiesc Asociației Vânătorilor din Cluj. Cred că e prea pretențios să le socotesc ca baza unui muzeu de vînătoare, local chiar, dar ele pot împodobi localul Asociației și apoi, dacă se va face vre-o dată un muzeu pot fi trecute acolo. Cred că Asociația au un local potrivit, unde ar putea fi așezate trofeele, fără să fie prăpădite. Aș vrea să cunosc în această privință situația, apoi părerea dtale și a președintelui. După care aș putea face scrisoarea de donațiune. Deci te rog să îmi dai lămuriri.

În timpul din urmă, s-au rărit drumurile dtale la București, sau doar n-ai avut un sfert de oră liberă ca să-mi faci plăcerea unei vizite. Totdeauna m-am bucurat văzîndu-te și schimbînd cîteva vorbe prietenești.

Eu îmi duc tot mai greu povara bătrînețelor. Sufăr mult de dureri în picioare, ceea ce mă face să stau aproape tot timpul – mai ales acum, iarna – în bîrlug. Noroc că încă am cu ce să mă ocup: Pun la punct ilustrațiile unei cărți, care va apare la Ed. Științifică, *Mamifere ale țării noastre (în colaborare cu prof. univ. ?)*, apoi am făcut unele note pentru ediția în limba franceză a lucrării *Întîlniri cu animale*, care e sub tipar în Elveția, la o editură mare. Poate voi mai ajunge să le văd tipărite aceste două, ca și cîntecul de lebedă, *Poienița ielelor* – o carte care va apare în editura Albatros.

Te rog să prezinți doamnei mame a Dtale, soției dtale, respectuoasele mele omagii – tuturor alor dtalei gîndurile mele bune.

Rămân al dtale, cu multă prietenie și afecțiune, Ionel Pop.

VI

6.X.1974

Iubite Domnule Șerban,

În cele două săptămîni trecute, am fost și eu în muntele înfiorat de concertul cerbilor... Am fost cu gîndul, cu amintirile. Mi-au revenit peisagii, scene, întîmplări, aducînd parcă ceva din mireasma de atunci. Și – te-am petrecut cu închipuirea pe dta – singurul vînător de cerbi de factura celor de pe vremea mea, pe care-l cunosc. Și mă întreb, oare ai fost? Sau doar s-a repetat ignominia din anul trecut? Aș vrea să aflu.

Am două rugămînți: te rog să mă înformezi dacă filiala A.J.V.P.S. din Cluj are bibliotecă. Dacă are, i-aș trimite cîteva din cărțile mele, cîte le mai am în dublu exemplar.

Apoi: Am, după cum cred că știi, un trofeu de cerb, frumos. L-aș trece filialei. Te rog vorbește cu domnii de acolo, că dacă găsesc ocazia vre-unui camion care vine la București, să aranjeze să ducă aceste coarne.

Îți mulțumesc, amintindu-ți să prezinți omagiile mele Doamnei Mame și doamnei dtale, te salută cu caldă prietenie, Ionel Pop

VII

6.XI.1974

Iubite Domnule Șerban,

Înainte cu vre-o lună – cred - ți-am scris, rugîndu-te de unele lucruri. Lipsa răspunsului îmi atribui multelor ocupații ale dtale, ca să nu o pun în sarcina proniei. Sau poate voiai să-mi scrii și despre vînătoarea de capre negre?

Acum vreau să-ți comunic o știre vînătorească, care cred că te va bucura.

În urma unei porunci dată chiar de președintele Ceaușescu, conducerea vînătoarei a luat următoarele măsuri:

1. Nu se mai admit vânători străini să vâneze la noi, sub nici un motiv. (Afară de cei invitați la vânătorile mari, prezidențiale). Deci s-a terminat cu ceata de vânători cu dolari, preferențiali.

2. Autorizațiile de cerbi, urși, capre negre nu se vor mai da de organele județene, ci de aici, din centru.

3. E oprit exportul de iepuri și potârniche.

4. După vânătoarele oficiale, ceilalți vânători vor putea vâna și în rezervații, cu anumite restricții.

5. Se admite vânătoarea potârnicilor, dar numai cu câine și 2 piese pe zi.

Sînt măsuri bune, pe care le vor aplauda toți vânătorii adevărați. (Și în primul rând cei ce râvnesc la cerbi buni).

Te rugam să mă îndrumezi dacă Filiala din Cluj are bibliotecă (cît de modestă). Le-aș trimite cărțile mele și apoi altele cu vânătoare din colecția mea.

Aștept în târziu, informații asupra vânătorilor dtale din toamna aceasta, cerbi și eventual capre negre.

Cu multă prietenie, al dtale, Ionel Pop

VIII

29.XI.1974

Iubite Domnule Șerban,

Îți mulțumesc călduros pentru scrisoarea dtale. Cu pasiune te-am urmat în aventura dtale vânătorească și parcă îți eram chibiț în toate peripețiile. Mi-a făcut mare plăcere citind, așa frumos cum ai descris dtale totul.

Nu scapi de mine! O nouă rugămintă: dta îmi scrii referitor la donația mea de cărți:

„Asociația județeană de Vânătoare și Pescuit sportiv din Cluj, respectiv Filiala municipală Cluj are bibliotecă proprie...”

Acum nu știi: care din două are biblioteca sau dacă sunt contopite. Trofeele eu le-am trimis „Asociației” și cred că tot acolo vor urma să fie și cărțile. Dar vreau să fiu sigur și de aceea te rog, ca în două-trei zile scrie-mi căreia anume să dedic și să trimit (prin dta) cărțile.

Multe mulțumiri și prietenești salutări, Ionel Pop

IX

3.III.1975

Iubite Domnule Șerban,

Revin la vechea problemă, în care ai mai avut bunăvoința să mă ajuți: intenția mea de a trimite pentru Asociația vânătorilor din Cluj o colecție a cărților scrise de mine. Cu oarecare greutate am putut aduna aproape toate (nu se mai află la bibliotecile de aici) și acum le-aș trimite.

Te rog să-mi scrii, cît mai urgent, cum e mai bine, să le trimit de-a dreptul Asociației sau să le expediez pe adresa dtale, cu rugămintea de a le preda.

Regret că am neglijat să văd la TV un film, care – mi se spune – era făcut la Cluj, cu probleme vânătorești. Cine a făcut legenda?

Salutându-te cu multă prietenie, rămîn al dtale, Ionel Pop

X

23.III.1975

Iubite Domnule Șerban,

Potrivit înțelegerii, alăturat trimit scrisoarea către Filială.

Am mai aflat o broșură: *După focul de armă*, pe care nu v-am fost predat-o. O trimit la adresa dtale, recomandat. Te rog să o alături celorlalte cărți ce vei binevoi a preda.

Îți mulțumesc mult pentru interesul și truda dtale prin care mi-ai ajutat să-mi împlinesc un vechi plan și o dorință.

Rămîn al dtale, cu multă prietenie și afecțiune, Ionel Pop

XI

Proces verbal

Încheiat astăzi 17 aprilie 1975, între ing. Șerban Alexandru, ca reprezentant al d-lui Dr. Av. Ionel Pop, și Ing. Nic. Toader, Gotea Iuliu, reprezentanții legali AJVPS Cluj, încheiat cu ocazia predării și primirii pentru biblioteca AJVPS Cluj a următoarelor cărți:

1. Întâlniri cu animale, 1972
2. Instantanee din viața animalelor, 1968
3. Întâlniri neașteptate, 1970
4. Unerwartete, 1973
5. Hoinăreli prin natură, 1972
6. De la urs la pânțăruș, 1972
7. Poienița ielelor, 1974
8. Mamifere din România, 2 volume, 1974
9. Vânătorul și natura, 1974
10. Îmi aduc aminte, 1972
11. După focul de armă, 1956
12. Vânători, oameni și câini, 1972
13. Pași prin lumea păsărilor, 1965

Drept pentru care am încheiat prezentul.

Cărțile de mai sus au fost primite la bibliotecă cu actul de recepție Nr. 30/25.04.75

PREDAT

Ing. Șerban Alexandru

PRIMIT

Ing. Nic. Toader I. Gotea

XII

18.V.1975

Iubite Domnule Șerban,

Îți mulțumesc pentru înștiințarea primită ieri și mai ales pentru completarea colecției de cărți – ceea ce eu nu puteam să fac de aici. Continuarea („procesul verbal”) nu e urgentă. Sperez că între vânătorii din Cluj se vor găsi câțiva care să citească din acele cărți.

Am și râs, am și pînș, am și rămas indignat citind aventura dtale din vânătoarea de urși în munte. Nu spun bine: n-am rîs a lor, fiindcă e o rușine pentru organizarea vânătoarei de azi ca un invitat (poate, chiar plătit) să nu poată fi călăuzit la o bătaie de urși, paznicii necunoscând nici una.

Iartă-mă dacă mă fură amintirea și îmi face plăcere să-mi aduc aminte de bățiile de urși din terenele de vânătoare pe care le onoram.. Bătăi la care și eu, fără călăuză, nimeream cu siguranță, iar paznicii să nu fi putut ajunge la ele... cu ochii închiși. Desigur, erau mult mai multe; un iugăr (!) aici (e dulce amintirea!), cele care erau mai la îndemînă și le puteam căuta (1-3 ore de mers) de la cabanele noastre de vânătoare. Iată:

I. În terenul de vânătoare de la Valea Frumoasei, pornind de la casa mea de la „Izvorul de argint” (acum îi zice, pozaic, „Casa nr. I”). Bătăi la: Valea Mare (unde l-am dus întâi pe Sadoveanu); Fata (2), Fetița (2), Dindin, Pârîul lacului, Hurdului, Smida mare, Smida mică, Pârîul Gîndului, sub Oașa mare (2); pe Pârîul Șerpilor, la locul numit „Tablă” (Eu într-o aventură am aflat urși după Oașa Mare, la un urs n-am fost cu pușca nici eu, nici alții .De la cabana din Căzile și pentru a ajunge ușor la 5 bătaii, de la cea din Gotu la 3 (Coman, Vilceag și Spinarea Cățelei). De la cabana de pe Curpăt la alte 3 bătaii bune, de asemenea de la Tăstătoiu(?) la 2 sau 3. Aveam o hartă vânătoarească a terenului, pe care erau arătate bățiile urmate.

II: Terenul Sovata. O bătaie vestită lângă cabana Trăznita (ungurește îi și spune Dürghöz); una la Lespezi, două în apropierea cabanei de la Creanga Mare, una la izvoarele Inholului, două dincolo de râul Sovata pe coasta întinsă, una la „Fagul rotund” (Iderek bük).

III. Terenul Praid, Joseni. Ciudat : tocmai în cabana muntelui Parâng, lângă Oașa, o bătaie bună. Convoi, pe jos, trecem șoseaua. Era una pe dealul Coprinsului (Kogazohus), două pe Borzant, una pe Bogdan, una întinsă și cu mulți pe Creanga Albă, una pe Bacta, în partea de jos a terenului.

Voi muri sub divin cer! Dar toate sigure precum cea a noastră și a paznicilor care nu lipseau și se întorceau acasă mulțumiți). Aveam de unde alege, după puterile vânătorilor, după numărul urmașilor, după puteri (Eu eram îndrăgostit de bătăile de pe muntele Fatei și cea de la Pîrîl dracului. Pe Hurdulăm am fost numai odată; era foarte greu de urcat, ca pe perete. Stând câte 7-10 zile în teren, puteam căuta mai multe bătăi (fără să împrusc un singur cocoș-excepție o pasăre la focuri, la Creanga Albă!) Acum nu mai știu ce e pe la acele terene de vânătoare. Din vechii noștri paznici mai trăiesc 3, care îmi scriu uneori.

Iartă, dragă domnule Alexandru, că te-am plictisit cu acesde pomelnice (mai ales fiind scrise atât de greu de descifrat).

Cu omagii doamnei Mame, doamnei soției a dtale, îți rămân bun prieten (cu mult mai bătrân), Ionel Pop

XIII

26.VIII.1975

Iubite Domnule Alexandru,

Îți mulțumesc călduros pentru aducerea aminte, pentru buchetul de bujori – chiar dacă ei erau numai ilustrați. Mi-am amintit zilele bune pe care le-am avut și eu, încântându-mă în peisajele făgărășeni, de postăzile de bujori în floare de câte un ciopor de capre negre.

Dar m-a întristat știrea că ți s-a refuzat autorizația pentru cerb. M-a întristat și pentru dta, cu pierderea de nădejde și iluzii – dar și pentru stupiditatea măsurii. Ce minunat era când aveam terenele de vânătoare, stăpânite și îngrijite lung șir de ani, în care mergeam, eu și oaspeții ai mei, fără a avea nevoie de altceva decât de permisul numeric – obținut automat, cât indicam eu” Ai dreptate: cerbi se vor împrușca de cei favorizați. Și apoi, de-a valmă, fără alegere, cu ciute și viței, pentru peun, dar în grija pădurarilor.

Nu pot înțelege o asemenea măsură. Că, temporar, nu se vor admite străini, poate e o măsură bună, - dar să oprești și vânătorii noștri – e o aberație. Va fi o perdea pentru braconieri – cei cu portarme și cei fără.

Sperez să te poți recompensa cu vânătoare de capre negre. De ai putea obține un permis pentru Valea Sînbetei ?

Sărut mâinile doamnei Mame și doamnei, soției a dtale, și te îmbrățilez cu multă prietenie, Ionel Pop

P.S.: Știi că a murit bătrânul Soineanu- pe activitatea lui se leagă o epocă frumoasă a vânătoarei de la noi. A fost un om vrednic, foarte educat și binevoitor – pe lângă că era pasionat pentru înaintarea și înobilarea vânătoarei de la noi.

XIV

13.IX.1975

Iubite Domnule Șerban,

După primirea scrisorii dtale, am voit să mă documentez mai bine referitor la situația vânătoarei de cerbi. Astfel, l-am căutat pe Inginerul Cotta, care e între cei mai informați, fiind și vice-președinte al A.J.V.P.S. Spre surprinderea mea, el mi-a spus că nu e o opreliște generală și m-a îndrumat să citesc în nr. 8(August) a.c. al „Vînătorului” pe pg. 2, articolul președintelui A.J.V.P.S., care lămurește precis situația. Deci, de acolo poți și dta să vezi ce și cum. În tot cazul, refuzul primit de dta ni se pare un abuz. Dar ce se mai poate face acum,

cînd e în plin sezon? Memoriul dtale, atît de logic, nu mai poate avea efect practic. Totuși, după articolului Flueșel, ar trebui să le adresezi o scrisoare aspră! Eu nu știu de ce e atîta minciună în lumea noastră.

Rămîne deci, pentru dta, nădejdea caprelor negre. Măcar acolo să ai o frumoasă recompensă pentru pierderea sezonului de cerbi.

Te salut cu multă prietenie, Ionel Pop

XV

9.I.1976

Iubite Domnule Șerban,

Cu multă plăcere am citit scrisoarea dtale și îți mulțumesc pentru ea și pentru bunele urări de noul an. Vă urez și eu – întregei familii – un an - și mulți înainte – buni, îmbelșugați în bucurii și satisfacții.

M-a interesat mult relatarea referitoare la odiseea dtale vânătoarească. Într-adevăr, e de necrezut și și mai puțin de admis, ca unui vânător de talia și caracterul dtale (nu-ți fac complimente!) să i se refuze posibilitatea de a vâna cerb, capră neagră. Dacă dta ai fi un pușcaș gata să omori pentru a îndeplini vre-un plan de carne, desigur că ai avea permisiunea. (Așa cum o are un cunoscut al meu de aici, care, „pentru selecție” împușcă pui de căprioară în fiecare an, aici, în jurul Bucureștilor!) Poate, deocamdată, vei trece la vânătoarea cu aparatul de fotografiat – avînd și în felul acesta prilejul de excursii și încântări în munții cu vînatul mare..

M-am minunat și de ingeniozitatea cu care a fost reglementată vânătoarea la iepuri. Un vânător de aici mi-a spus că el merge la vânătoare în buzunar cu un cântar (cu spirală), ca să cântărească iepurele pe care îl cumpără, dacă nu împușcă trei. În loc de veselul tablou de la sfîrșitul vânătoarei, se face contabilitate, cântăriri, vânzare, plată - și fericitul vânător vine acasă cu un iepure! E tare frumos și se încadrează în imaginea încântărilor vânătoarești. Dar oare de ce să nu avem și un asemenea motiv de ilaritate în legătură cu vânătoarea? Cred că se va reveni asupra acestei reglementări ciudate.

Înteresante, foarte interesante observațiile dtale cu cerbul, urșii, răsul. M-am bucurat mult că paznicul n-a făcut hoit din mama-râsoaică! Socotesc că e o crimă prigoana care se duce împotriva râșilor. Rezultatul va fi stîrpirea și la noi a acestui minunat animal, care aici, în Carpații noștri, își bate lupta pentru existență în hotarul lui dinspre apus. Mare pacoste este e pentru vânătoarea noastră că toate se văd numai prin prisma kilogramelor de carne!

Am aflat cu întristare trecerea din viață a lui Zeno Miculescu. L-am urmărit și l-am apreciat, ca om, ca specialist. Voi arăta condoleanțele mele. Zilele trecute a murit Doctorul Tudor Agârbiceanu – o mare pierdere pentru familie, pentru corpull medical. Aș scrie câteva cuvinte doamnei Agârbiceanu – mama, dar nu-i știu adresa (și nici numele mic). M-ai putea lămuri?

Te rog spune tuturor ai dtale gândurile și urările mele bune și primește o îmbrățișare, ca de la un unchi bătrîn, care te are la inimă.

Ionel Pop

XVI

16.V.1976

Iubite Domnule Șerban,

Zilele trecute a venit la mine Dl. Popescu de la A.J.V.P.S spunîndu-mi că a sosit de la Cluj un camion cu trofeele dtale, destinate expoziției din Cehoslovacia și că va duce pentru filiala de acolo trofeul de cerb care mai există la mine. A și prezentat o autorizație de la filiala Cluj. M-am bucurat mult, dar bucuria mea a fost de scurtă viață: șoferul a refuzat să ducă coarnele pretextînd că au de dus la Cluj marfă multă.

Tare aș dori ca acest trofeu, poate cel mai bun al meu, să ajungă la Cluj. Te rog vorbește la filială să aranjeze cumva transportul, în vre-un camion care vine aici.

După ce coarnele au stat multă pe balconul de aici la soare, s-au cam înălbit. Dta ai avut bunătatea să-mi promiți că le vei trata cu hipermanganat ca să primească culoare frumoasă.

Aș vrea să am știri (bune!) de la dta.

Îți rămân cu multă prietenie și afecțiune, sărut mîinile doamnei Șerban-mama și doamnei Șerban-soția.

Al dtale, Ionel Pop

XVII

27.VIII.1976

Iubite Domnule Șerban,

De ziua dtale onomastică (mi se pare că luni e Sf. Alexandru), îți doresc din toată inima viață lungă, fericită, împreună cu întreaga dtale familie.

Și te salută, cu multă afecțiune, Ionel Pop

P.S.: Oare cum am face ca să ajungă la Cluj trofeul de cerb care mai e la mine?

XVIII

20.IX.1976

Iubite Domnule Șerban,

Ca și toate scrisorile de la dta, și cea primită ieri, mi-a făcut mare plăcere și îți mulțumesc pentru ea.

Prieteneste, și fără nici o răutate, te invidiez pentru frumoasele ture făcute în vara trecută și mai ales pentru cea din munții Făgărașului, pe care odinioară umblam și eu și de care mă leagă atâtea amintiri bune. Mă bucur că în dta văd un hoinar cu pușcă și fără pușcă, călăuzit de aceleași sentimente și priveliști, de aceeași aplecare față de natură, care m-a dus și pe mine de mână. Mulți ani buni înainte, și școală bună pentru scumpii dtale copii.

Pe când va sosi la Cluj scrisoarea mea, dta probabil vei fi deja la munte, ascultând cerbii. Vei fi până la urmă, desigur.

Poate ai văzut din gazete că s-a redactat la Minister proiectul unei noi legi a vînătoarei. A.J.V.P.S nu a avut nici o contribuție la elaborarea legii și a fost surprinsă conducerea de știrea din copertă. Deocamdată puțin se știe despre textul legii proiectate. Am aflat două-trei lucruri care ne interesează mai de aproape. Întîi: de acum autorizațiile pentru cerb, urs, capră neagră (și probabil căprior) se vor da exclusiv de Minister. Probabil va da delegația, doar nu va putea personal să examineze toate cererile, și chiar și numai să semneze toate autorizațiile (și refuzurile). Pentru toamna aceasta nu se dă nici o autorizație la cerbi. (Poate la ciută, de dragul „planului”). Așa că și dta poți să-ți apleci dictonul vechi: „Solanum miserum socios habuem malorum”, mîngîindu-te (dacă e posibil) cu faptul că ai tovarăși în opulențe..

Rostul măsurii acesteia nu-l înțeleg.

O dispoziție de care m-am bucurat că o fixează legea e că râșii sînt protejați, împușcarea și suprimarea lor numai cu permisiune specială. Iată că am și eu o satisfacție. De vre-o 20 de ani mă străduiesc să arăt ce crimă se face prigonindu-se râșii de la noi. În mai multe articole, recenzii etc. din „Ocrotirea vînătorii” am atacat tema. „Revista vînătorilor”, acum vreo 15 ani, m-a făcut și prost, și nepriceput în urma unui articol pentru râși. Bine că în fine s-a făcut opreliștea.

Altă dispoziție bună e punerea sub strictă ocrotire a *tuturor* speciilor de păsări răpitoare, fără nici o excepție. De altă parte se admite unblătoriul ciorilor, a țarcilor și... a gaițelor. Bietele gaițe!) Dar cine va citi va vedea și va studia textul legii după ce va fi adoptat, „cu unanimitate”, fără modificări, desigur.

Tare aș dori ca acest trofeu de cerb care mai e la mine, să ajungă la Cluj, lângă celelalte. În dta am nădejde că vei aranja cumva transportul și apoi vei face toaleta trofeului. A stat

ani de zile în balcon , în soare – e albit, murdar. Dta știi cum să-l... aranjezi etc. și faci acest serviciu bătrînului vînător-pictor, care nu mai are răbdare de așa ceva. În urbe îmi trece o zi după alta, în aceeași monotonie a sfârșitului (și cu multe mizerii, pe care mi le face scumpul proprietar al apartamentului în care m-a eșuat soarta, după ce am fost scos din casa mea, dobândită cu multă trudă și muncă cinstită. Dar „Domnul a dat – Domnul a luat...”

Te rog talmăcește tuturor ai dtale gândurile mele bune, urări de sănătate.
Și îți rămân cu multă afecțiune și prietenie, Ionel Pop

XIX

3.XII.1976

Iubite Domnule Șerban,

În sfârșit azi am putut trimite trofeul de cerb pentru filiala din Cluj. A venit o delegație de la dl secretar A.J.V.P.S Iuliu Gotea, șoferul Pușcaș Ion, și l-a ridicat.

Te vei îngrozi în ce stare e trofeul. Nu e de mirare: vre-o 20 de ani a stat în soare și în ploaie pe balcon, la discreția vrăbiilor. Te rog din nou să ai bunătatea să-i face toaleta, așa ca să fie prezentabil. Culoarea brună a coarnelor se poate obține tratându-le cu Kolimperlangen, iar osul tăiat cu oligurat. (Dta știi mai bine decât mine.) Îți mulțumesc multă pentru prietenescul serviciu.

Nu cred să fi primit autorizație nici pentru capre negre. Păcat! Așa, doar mărunțiș te mai poate face vînător.

Îți rămân cu multă, afectuoasă prietenie, Ionel Pop

XX

8.I.1977

Iubite Domnule Șerban,

Îți mulțumesc pentru bunele urări. Din toată inima vă urez, tuturor ai familiei dtale, toate cele bune pentru anul nou și pentru mulți înainte.

E minunată fotografia cerbului vînat... cu aparatul fotografic. Va fi și aceasta o amintire dragă pentru dta; alătura de amintirea epocii în care bunii vînători de cerbi au fost cu armele încătușate. Bine că ai apucat să dobândești acele minunate trofee. Dar, sînt sigur că în vreme li se vor alătura altele tot atît de splendide, mai splendide chiar. Măsurile excesive nu au viață lungă. Același lucru și referitor la caprele negre. Se sare peste cal. Ai dreptate în ce privește războiul lupul împotriva lupilor. E o cruntă aberație, fără a se ține seama de înmulțirea biologică a lupilor și că ei, chiar și la noi, au nevoie de o oarecare protecție pentru a rezista. Pildele din alte țări, odinioară bogate în lupi, apoi acțiunile din străinătate pentru salvarea lupilor, vor avea cu vremea efecte și la noi. Să ne aducem aminte de progresul ce s-a făcut: rînd pe rînd s-au trezit „vînătorii turbați” și au inițiat războaiele împotriva pelicanilor, apoi a stîncului, apoi a vulpilor, apoi a rîsului, apoi a păsărilor răpitoare. Ve veni vremea și lupului, care a mai rămas în bătaia puștilor fără primă. (Ursul e în bun loc!). De altfel, în numărul viitor al revistei „Ocrotirea Naturii” va apare un articol al lui Filipașcu, pledând energic pentru ocrotirea lupilor de la noi. E un început bun, mai ales că va apare în revista patronată de Academie. Va mai trece vreme pînă când strașnica revistă „Vînătorul” va îndrăzni să continue. Dar mai sînt și alte publicații de mare tiraj care desigur vor da loc unor noi intervenții similare.

Legea va avea, cred, un prim rezultat:: mulți vînători vor atârna pușca în cui și vor renunța la vînătoarea polițienească, prinsă în cătușe. Și, apoi, se va înteți braconajul. Dar sînt sigur că după câțiva ani de experiență și trezirea la realitate, va apare o altă lege a vînătoarei. Voi o veți ajunge!

Îți mulțumesc mult că îți vei lua din timpul dtale puțin ca să doftorești bietul meu trofeu de la Praid. Aș vrea să-l știu cât de curînd alături de celelalte.

Vă rămân tuturor din familia dtale, cu multă stimă și afecțiune și te îmbrățișez cu drag,

Ionel Pop

XXI

8.IV.1975

Iubite Domnule Șerban,

A fost o pură plăcută surpriză primirea celorlalte cărți. Vă mulțumesc asemenea pentru prea delicatul și prietenescul gest. Cu poșta de azi le-am înmănat, scriind pe deplin obișnuita formulă-dedicație.

Acum, cred că vei putea prezenta colecția de cărți Asociației, explicând și planul celor două volume.

Încă o dată mulțime de mulțumiri și caldă prietenie, Ionel Pop

XXII

7.I.1978

Iubite Domnule Alexandru,

Mă grăbesc să-ți răspund la scrisoarea primită ieri.

Sânt foarte afectat de suferința venerabilei doamnei Șerban și de suferința voastră, a celor iubiți și iubitori. Îmi aduc aminte de caldă prietenie pe care o avea scumpa, neuitata mea Margareta, pentru colega ei, Mama voastră. De Dumnezeu să refacă deplin, și să vă aibă mulți ani în jurul ei. M-au interesat mult veștile vânătorești, pe care mi le comunicați.

Regret că n-am citit articolul dtale din „Vînătorul” Nr. 9/1977. Numai rar îmi cade în mână câte un număr. Abonarea nu se poate face pentru cei ce nu sânt membrii în filiale (!), iar la librării se găsește rar. Aș vrea mult să citesc articolul, și voi ruga pe Cotta să-mi împrumute numărul respectiv, ce desigur are colecția. Dar mai mult m-ar interesa ceea ce a radiat „cenzura” revistei. Voi ști că în acele pasagii e sâmburele gândirii și esența articolului. Astfel, dacă poți, trimite-mi un text necastrat. De altfel, bănuiesc care era tendința dtale, întrezărind-o chiar și din cuvintele scrisorii.

Mă declar de pe acum cu totul de acord și în privința lupilor. Revista pariziană „Le plaisir de la chasse” mi-a cerut un articol despre cerbul carpatin românesc. A apărut în nr. 9/977 un studiu destul de amplu. Aud că a fost mult apreciat. Prezintă particularitățile cerbilor noștri, între altele, am insistat asupra importanței prădătorilor mari, în special al lupilor pentru menținerea calității cerbilor noștri. Apoi, am avut critică față de goana după „record mondial”. Ceea ce e de însemnătate nu e un trofeu excepțional, rezultat dintr-un noroc vânătorească sau din hrănire artificială, ci clasa generală a cerbilor din deplină libertate, din nefalsificată sălbăticie ce se află într-un anumit teren, regiune. Goana după acel „record mondial” duce la rezultate depravatoare, duce la măsuri arbitrare (și ridicole), scoțând din frumusețea și adevărata natură a vânătoarei. Dovada care va deveni celebră e ceea ce se întâmplă la noi cu vânătoarea de cerbi, când s-a organizat o adevărată companie în țară, pentru... cel ce va găsi cel mai râvnit „pentru prestigiul țării”. Oare nu se îneacă în ridicol o asemenea acțiune? Să nu mai vorbim! E ridicol – dar e și foarte trist!

Te felicit pentru „Vânătoarea fără pușcă” de pe la Tușnad și Măcăiești(?) Observațiile dtale sânt toate atât de prețioase, ca și un trofeu excepțional. Costatarea identității ale unor cerbi văzuți anul trecut și acum, e foarte însemnată. Și în urma faptului că ei și-au ținut locul de trai neschimbat; și apoi pentru comparația coarnelor, pentru influența unei primeniri puternice. Ești obligat să scrii despre aceste asemănări. Eu aștept cu interes fotografiile promise.

Compararea scrisului dtale () să nu-ți facă sînge prea rău. Așa e cântecul, așa trebuie să jucăm. Am prezentat la editura Eminescu (la cererea lor!) o carte-manuscris (O poemă cu râu) primită cu entuziasm. Apoi a venit redactorul de carte și a tăiat vre-o 50 de pagini-fiind „crticice” sau cu teorii neacceptate de oficiali.. După lupte...homerice am putut salva vre-o 30 de pagini. Totuși, au fost eliminate lucruri la care țineam. Depășirea mai multă, cartea nuar fi apărut. Cred că în 3-4 luni va fi pe piață.

Te felicit pentru excursia din Retezat, mai ales că ai ajuns să fii însoțit de fiul dtale, învățăcel. (Făgărașul a ajuns sub lacăt, în loc să fie bucurie și satisfacție pentru mulți vânători români).

Iubite domnule Alexandru, dorindu-vă tot binele, te asigur de aprecierea și prieteneasca dragoste a mea și te rog prezintă doamnei Mame – dacă se poate – urările mele de însănătoșire.

Al dtale, Ionel Pop

P.S.: Trofeul de la Praid a ajuns oare în colecția de la Filială?

P.S. 2: Iartă caligrafia mea imposibilă de descifrat!

XXIII

21.II.1978

Iubite Domnule Alexandru,

Dintr-o scrisoare primită azi am aflat că iubita voastră mamă, atât de distinsa și venerată doamnă Marioara Șerban, s-a stins din viață.

Sânt alături de voi în marea voastră durere. Dumnezeu să-i dea fericirea veșnică.

Rămân al vostru cu multă afecțiune, Ionel Pop

